

Міністерство охорони
здоров'я України

Національна академія
медичних наук України

Державна установа
«Інститут громадського здоров'я
ім. О. М. Марзєєва НАМН України»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

ЗБІРКА ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

Випуск 16

опитування та письмову роботу з обов'язковим охопленням питань медичної поліції у повному обсязі. На посаду керівника чи інспектора лікарських управ, а також при заміщенні вакантних посад судових лікарів мали право претендувати лише лікарі з академічним званням доктора медицини або доктора медицини і хірургії.

В екзаменаційній програмі розділ медичної поліції складався з 98 теоретичних і практично-орієнтованих питань. Зміст наведених питань відповідав розвитку медичної науки, лабораторної практики та віддзеркалював стан нормативно-правового забезпечення профілактичної медицини. Доктори медицини та доктори медицини і хірургії, фізики чи інспектори лікарських управ склали іспит латинською мовою.

Висновки: система підготовки медичних фахівців, що існувала на початку XIX століття, включала ґрунтовну підготовку з питань громадського здоров'я, яка охоплювала всі напрямки профілактичної медицини.

Запропонована система добору персоналу дозволяла претенденту повністю показати свій кваліфікаційний рівень в царині громадського здоров'я. Саме такий підхід дозволяв забезпечити на всіх ланках управління медичної галузі єдність в теоретичних та методологічних підходах до важливості, своєчасності та необхідності застосування управлінських, санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів щодо збереження громадського здоров'я.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ РОЗБУДОВИ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

Гуцук І.В.

**НДЦ «Екології людини та охорони громадського здоров'я»
Національного університету «Острозька академія», м.Острог**

Центральне місце в Європейському стратегічному плані «Здоров'я-2020: основи Європейської політики в підтримку дій держави і суспільства в інтересах здоров'я і благополуччя»

відводиться охороні громадського здоров'я. Сучасний стан здоров'я населення України (за даними Європейського регіонального бюро ВООЗ) характеризуються вкрай високими показниками захворюваності та смертності, низьким рівнем тривалості життя, відсутністю можливості отримувати належну медичну допомогу. Демографічні показники держави з кінця 90-х років вказують на зворотні тенденції: зменшення народжуваності, збільшення смертності, особливо серед осіб працездатного віку. Лише 15% загальної кількості наших громадян є старшими за 65 років. При цьому смертність від серцево-судинних захворювань є однією з найвищих у світі та становить 67,3% у структурі загальної смертності. Удвічі вищим за країни Європейського Союзу є й рівень малокрової смертності, що вважається одним із основних показників якості роботи системи охорони здоров'я. Висока захворюваність на інфекційні хвороби. Від 12 до 14 мільйонів українців хворіють на серцево-судинні хвороби, понад 1 мільйон страждають від онкологічних захворювань, ще майже 2 мільйони хворіють на цукровий діабет, при цьому понад 130 тисяч із них є інсулінозалежними.

Ситуація, що склалася у сфері громадського здоров'я на державному рівні набуває надзвичайного характеру і несе загрозу національній безпеці, яка ускладнюється відсутністю усвідомленого ставлення громадян до необхідності ведення здорового способу життя. При цьому система охорони здоров'я зосереджує свою увагу переважно на лікуванні і майже не приділяє уваги профілактиці хвороб.

МОЗ та НАМНУ необхідно в стислі терміни розбудувати нову національну систему громадського здоров'я у відповідності до "Європейського плану дій по зміцненню потенціалу та послуг охорони громадського здоров'я" (Резолюція EUR/RC(61/R2) в т.ч. щодо основних 10 оперативних функцій громадського здоров'я стрижнем якої будуть конституційні вимоги, котрі проголошують, що «людина, її життя і здоров'я, визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю».

Підходи до розбудови такої системи повинні враховувати

міжгалузеве та міжсекторальне партнерство між владою та громадянським суспільством за принципом “Охорона здоров’я в усіх політиках держави” (загальнодержавний принцип визнання пріоритетності безпеки у питаннях життя і здоров’я людини, безпечного середовища її життєдіяльності перед будь-якими іншими інтересами і цілями у сфері господарської діяльності; функціонування суспільства на засадах збалансованого розвитку). Що власне і повинно бути закріплено відповідним Законом України «Про громадське здоров’я, безпеку середовища життєдіяльності та епідемічне благополуччя населення України».

Вкрай важливо організувати та провести попередню оцінку наявності сильних та слабких сторін щодо виконання базових задач громадського здоров’я на різних рівнях управління, самооцінку виконання основних 10 оперативних функцій у сфері ГЗ (за методичним інструментарієм ЄРБ ВООЗ);

Крім цього потребує нагальної підготовки та прийняття низки урядових актів щодо:

- схвалення Концепції розвитку системи громадського здоров’я в Україні;
- створення національної інституції (Компететного органу) у сфері громадського здоров’я»;
- розробки, затвердження та впровадження методології з оцінки ризиків для життя і здоров’я людини;
- розрахунку реальних та прогнозованих соціально-економічних збитків, пов’язаних з погіршенням демографічної та санітарно-епідемічної ситуації, збільшенням захворюваності та смертності серед населення;
- обґрунтування економічної ефективності профілактичних заходів;
- нормативно-методичного забезпечення процедури по відшкодуванню нанесених збитків здоров’ю та життю людини на індивідуальному та популяційному рівні;
- підготовки плану розроблення нових регуляторних актів у сфері громадського здоров’я, адаптованих до законодавства ЄС з

одночасним переглядом та скасуванням застарілих норм і правил;

- додаткового включення до переліку спеціальностей в галузі «Охорони здоров'я» спеціальність «Громадське здоров'я»;
- щорічного видання «Національної доповіді про стан здоров'я населення України» та призначення відповідальними за підготовку цього документа НАМН України та МОЗ України, а безпосереднім виконавцем – ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України».

МЕДИКО-СОЦІАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДЕМОГРАФІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ СЕРЕД СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА 2008-2013 РОКИ

*Григоренко Л.В., Зайцев В.В., Кондратьєв А.Ю.**

**ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»,
*Головне управління Держпродспоживслужби
у Дніпропетровській області, м. Дніпро**

За результатами аналізу демографічних показників по окремим сільським районам Дніпропетровської області виявлені несприятливі тенденції стану здоров'я сільського населення, які характеризуються високими рівнями загальної і малюкової смертності, низькими рівнями народжуваності та від'ємними показниками природного приросту сільського населення (рис. 1).